

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

LEDEN 2003 *** ROČNÍK IV.*** ČÍSLO 1

Citát inspirující:

... nemění platnost dalšího paradoxního konstatování, že totiž **slovo** po listopadu hodně získalo (téměř neomezenou svobodu), ale také nemálo ztratilo (na váze, na významu). Jinak vyjádřeno: může se psát téměř vše a všude, ovšem s vědomím minimálního ohlasu napsaného či proneseného.

Lubomír Machala – Literární bludiště

RÁNO

Josef JINDRA

Ráno mě světlem zabolí
ta škvíra mezi víčky

Hlásí se den
a hledá odhodlání
že bude belhat o holi
za barevnými sklíčky
a tápat po poznání

NEMÁŠ SBÍRKY DALŠÍCH AUTORŮ LISU ?

Námět na dnešní úvodník mně poskytl jeden můj známý autor na Mělnickém Pegasu, kde jsme o přestávce postávali u prodejního pultíku s literaturou převážně členů místního spolku Pegas a několika dalších básníků, mezi těmi všemi byly zastoupeny i naše almanachy a moje tvorba. Onen pán se totiž zeptal: "Tyhle všechny sbírky od tebe mám, ale nemáš tady sbírky ostatních autorů toho vašeho LISu?" Přiznám se, že jsem řekl, že ne a snažil jsem se celou věc zahrát do autu příslibem, že příště se polepším, ale ... cestou domů jsem o té jeho větě musel přemýšlet. Kdo z

LISáků vydal dejme tomu z básníků (mají oproti prozaikům přece jenom jednodušší situaci) samostatnou sbírku? Jistěže Teslík, Jindra, Vydra, ... (omlouvám se, jestli jsem na někoho zapomněl), ale tyto lidé ji vydali vlastně ještě před tím, než do LISu přišli, takže se nechceme chlubit cizím peřím (rád jejich sbírky na podobná setkání pochopitelně vezmu), ale kde jsou sbírky služebně dlouholetých LISáků, jak se vyvíjí jejich tvorba za ta léta, kde je možno posuzovat, jak vyžívají, stagnují, co se jim povedlo? Odpovědi nejsou příliš lichotivé. Jak to, že většina lidí třeba již ze vzpomínaného Pegasu takovou sbírku vydanou má (např. Alfa -Omega Dobřevojevice, Půlnoc Tábor), někteří plodní vydávají sbírku dokonce každým rokem (někdy je to podle mého názoru na úkor kvality).

Jak už jsem říkal mnohokrát, LIS nikomu nezaručí vydání sbírky, to musí být osobní aktivita autora (i finanční). Znovu vám říkám, že si nikdo z renomovaného nakladatelství nesedne na zadek, když si přečte vaše verše. Co si člověk neudělá, to nemá. Platí to doslova a do písmene. Mnohokrát jsem si vzpomněl na Prochora a jeho vzpomínání na Váchala, který si udělal vlastní knížku od A do Zet.

Vzpomínám si i na besedu s Arnoštem Lustigem před lety v Nové Pace, kdy vyprávěl, že chodí přednášet na univerzity. Chodí za ním studenti a říkají mu, že mají výborné náměty na román, film, divadelní hru. Chtějí mu ty náměty vyprávět, ale on jim odpovídá, aby sedli a napsali na papír a potom mu výsledek předložili. Konstatoval, že za ním s hotovou věcí přijde jen velmi malé procento z těch, kteří mají velké plány, velké oči a malou trpělivost.

Možná, že je to jen můj pocit, ale někdy mě napadá, jestli bychom v tom LISu neměli více tvořit, psát a rozšévat pomocí tvorby svoje názory, pohledy na svět a zkušenosti, než jen mluvit o tom, co bychom mohli udělat. Já třeba nevím, kdybychom uskutečnili Prochorův nápad s vystoupením v zahraničí, co by tam vlastně někteří autoři prezentovali (společné almanachy?), ale to je nejen pro literární spolky v České republice málo, natož pak na cizinu).

Nedovedu si představit, že by autor na dotaz, co napsal, odpověděl: "Byl jsem zastoupen ve třech sbornících vřdycky asi deseti stranami textu!"

Vím, že kvantita grafomana nemusí být nutně kvalitou, ale ... mám pocit, kdybych tohle odpověděl onomu známému z úvodu, že by se ještě jednou zeptal: "A není to málo za deset literárních let?"

Odpoověď nechť si dá z autorů každý sám!

Václav

VÍTE,ŽE ...

- Zlata Zákoutská přednesla svoje texty ve středu 4.prosince před žáky prvních tříd na 2.ZŠ v Nové Pace, Husova ulice,
- Zlata Zákoutská a Václav Franc besedovali o literatuře v úterý 17.prosince s maturanty na Masarykově obchodní akademii v Jičíně. Přečetli svoje texty s převážně vánoční tematikou,
- Cena Jiřího Ortena pro knihu autora do třiceti let byla v polovině listopadu udělena turnovskému rodáku Jaroslavu Rudišovi (*1972) za knížku Nebe pod Berlínem. Jaroslav Rudiš vyrůstal v Lomnici nad Popelkou, je promováním učitelem němčiny a dějepisu a během studií v Berlíně psal smyšlené příběhy formou elektronické pošty domů a tyto „dopisy“ se objevily v kulturní příloze Práva a posléze vyšly knižně. Gratuluji! Jaroslav Rudiš je po Jaromíru Typltovi dalším nositelem této významné ceny. (Podle Pojizerských listů ze dne 18.12.2002).
- V Nových Novinách vyšel článek Václava France o našem spolku LIStování rokem 2002, (v pátek 20.prosince).
- V novopackém Achátu (leden 2003) vyšla báseň Václava France Posilvestrovská ze sbírky Kdy město chodí spát. Václav

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

Už dlouho si mě tak nepodala knížka. Ivan Landsman: Rozličné vrstvy. Tuším, kdysi umístnila se v anketě LN. Ostravský horník najednou přišel na to, že bude spisovatelem - a opravdu jím je. Teď mu vyšla v Torstu třetí kniha – Vězení na svobodě. Jde o to, že v člověku to je a žádná škola není schopna ho to naučit. Asi je to i té síle zážitků vnímavého člověka - že se to v něm nahromadí tak moc, že to musí nějak ven. Někdo pije, někdo píše. Nejlepší je oboje.

První část knihy je, soudím, lepší. Vlastně řeč o práci v podzemí. Ale tak podaná, že člověk čte a čte. Ostravský folklór. Úžasnej jazyk. Skvělé dialogy. Hornický drsný humor. Bacha, není to pro citlivky. Jsou tu sprostá slova, je tu drsný příběh. Ale kdyby se to psalo jinak, uhlazeně, to už by vůbec nebylo ono. Myslím, že pro autory poučné i inspirativní čtení. Ano, tohle je jeden z druhů LITERATURY. prochor

Zápis ze schůzky LIS

Dne 18. 12. 2002 v Městské knihovně v Jičíně,
přítomni: Veselý, Eberlová, Beranová, Zeman, Jindra, Jebavá, Zákoutská,
Novotná, Procházka, Benešová, omluveni: Franc, Žantovský

1. Představení samizdatu ing. Novotné
2. Úvaha o akci „Sekání do kamene“
3. Informace z Příchovic
LIS je zván do Prahy – je možná prezentace LIS
www.obratnik.cz, e-mail: jz@obratnik.cz
Další podrobnosti zjistí P. Veselý
Roman Špuk zve na meteorologickou stanici na Churáňově. E-mailovou adresu dodá P. Veselý
4. Společné čtení se spolkem z Broumova se uskuteční 21. 3. 2002 v jičínské knihovně
5. Informace o autorském čtení na MOA – úspěšné, předpokládá se pokračování
6. Legátová, K.: Želary (Státní cena za literaturu r. 2002) – informace o knize a autorce
7. Autorské čtení v Turnově
19. 2. 2002, pravděpodobně od 17, 30
Informace do tisku, jednání s turnovskou knihovnou, režie večera,
hudba: ing. Jindra
každý řekne 2 věty o sobě a bude číst maximálně 5 minut
doprava: auto knihovny – odjezd v 17,00 (Benešová, Eberlová, Zeman. Prochor)
auto P. Veselého (Beranová, Jebavá)
další bude dohodnuto na lednové schůzce
Zejména prosím pány Vydru a Teslíka, aby se ozvali a dali vědět, zda se zúčastní a přibližně s čím.
8. Uzávěrka Jivínského Štefana je 31. 12. 2002 – návrhy pošlete Prochorovi
9. Možnost uspořádat autorského čtení v Martině – 3-4 lidi – zajišťuje Prochor
10. Příště hodnotíme práci Moniky Eberlové.
Monika pošle do knihovny, Benešová rozešle dál
11. Příští schůzka je ve středu 15. 1. 2003 od 17,00 v jičínské knihovně.
Vybíráme členský příspěvek 100,- Kč.

Zapsala: Benešová

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

Krakatit 2003

Třetí ročník literární soutěže KRAKATIT 2003 s uzávěrkou 1.února 2003, má následující pravidla: Soutěž je zaměřena pouze na prózu, v pět kopiích, maximálně 15 normostran, (na stroji 60 úderů na řádek, 30 řádek na stranu; na počítači minimálně písmo 12, okraje min.1cm, běžné řádkování), práce nesmí být již jinde publikované nebo obeslané v jiných soutěžích, ve kterých dosáhly ohodnoceného místa. Soutěž je anonymní - k příspěvku přiložte zvlášť v obálce zalepené své jméno, adresu, datum narození, spojení (tel., e-mail) a hlavně seznam názvů svých příspěvků. Na své příspěvky připojte pouze název bez jména autora. !Díla zaslaná e-mailem bez předchozí domluvy nebudou do soutěže zařazena! Počet příspěvků od jednoho autora není omezený. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Pokud je budete chtít zpět pošlete s příspěvkem žádost a originál Vám bude vrácen. Organizátoři si vyhrazují právo na jedno vytisknutí sbírky vybraných povídek nebo na zveřejnění na internetových stránkách. Práce posílejte na adresu: DAVE MATĚJÍČEK, ROUDNÉ 150, ČESKÉ BUĎĚJOVICE 3 7 0 0 7, dotazy a také příspěvky na e-mail: davemadcat@seznam.cz.

Šrámkova Sobotka 2003

Letos pořádá Středisko městské kultury Sobotka a Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, a to ve třech kategoriích : I. Básně (min. 5 stran a max. 20), II. Próza (jako u poezie), III. Historicko-vědní (rozsah neomezen). Uzávěrka soutěže je 31.března 2003.

Práce musí být původní, posud nezveřejněné nebo v roce 2003. Práce posílejte strojem nebo počítačem napsané (na jedné straně A4 – 60x30 na stránku, na počítači nim.písmo 12, okraje min. 1 cm, běžné řádkování) ve čtyřech vyhotoveních (pořadatelé přivítají, budou-li práce přiložené i na disketě, případně e-mailem pro případné zveřejnění). Všechny práce musí být označeny autorskými údaji (jméno, adresa, ročník narození, spojení – telefon, e-mail). Práce zasílejte na adresu: Středisko amatérské kultury Impuls, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové, e-mail: lssobotka@centrum.cz. Vyhlášení se uskuteční v neděli 29.června 2003. Další informace na www.sobotka.cz nebo regionální tisk (např. Nové Noviny 27.prosince 2002, str. 6).

Řehečská slepice 2003

Upozornění: uzávěrka již 31.ledna 2003.

Václav

PŘEDSILVESTROVSKÝ VESELÝ PETR

Vážení přátelé ,
tímto psaním chci zareagovat na poslední dvě Kobry a taky něco přidat do společné LISovny. KOBRA prosincová. Především chci vyjádřit neskonalejší obdiv a vděk Václavovi za jeho heroický výkon při vydávání tohoto pro nás tak důležitého tisku, poděkování patří pochopitelně i Martinovi, neboť tuším, že se zde jedná o velice úzkou spolupráci.

Děkuji pánové a zůstaňte nám zachováni !

Ke článku ohlednutí za LIS 2002, rád bych na téma činnost LISu někdy zavedl delší rozhovor, zdá se, že na normálních schůzkách k tomu není prostor. Pak jen stmeláč nebo internet. Dnes se pokusím vyslat jen první průzkumnou bublinu: Docela by se mi líbilo, kdyby bylo možné ukočirovat naše (dětské) individuality do sjednocujícího siloproudu.

To znamená (jak předpokládám k vaší hrůze) vytyčit si jako spolek konkrétní byť široký směr s cílem ubíhajícím do nekonečna. Dám příklady témat : germanizace české kultury (nebo odpor proti germanizaci, to záleží na čem se dohodneme), individualizmus - projev nevyspělosti osobnosti atp. Omlouvám se za to, že zlehčuji diskusní příspěvek, ale kromě svatého mi není nic svatého, jsem rád veselý.

KOBRA silvestrovská. Pobavila mě, jen jsem nevyčetl kdo je autorem testu přesto děkuji !

Již jednou jsem se pokusil navrhnout povinnou četbu, ale neprošlo to , navrhuji tedy dobrovolnou četbu. Účelem takového čtení by měla být možnost srovnávání jednotlivých názorů na podkladě jednotného textu. Myslím si, že pro průměrně gramotného jedince by přečtení jedné knížky nemělo být fatální otázkou. Paní Jarmila nám na poslední schůzce předložila knihu Květy Legátové Želary, tato kniha dostala ocenění kniha roku 2002, to samo o sobě je důvod k přečtení, existuje i volné pokračování této knihy Jozova Hanule, tato kniha má být zfilmována a pod názvem Želary být uvedena v září 2003 do kin. Četl jsem obě knihy a rozhodně to nebyl ztracený čas.

Chtěl jsem se již několikrát optat, ale ta hlava... Na Vltavě byla vypsána soutěž na sonety, bylo to inzerováno vždy při čtení Shakespearových sonetů, uzávěrka na konec roku. Takže se ptám, jestli náhodou někdo z našich řad tuto výzvu přijal ?

Škoda, že mi rodiče nedali jméno Silvestr to bych byl pozítří hodně Veselý !
29.prosince 2002

Chodba úsvitu

Monika Eberlová

(úryvek z úvodu k budoucí knize)

Plamínek svíčky večerní na kuchyňském stole lehce zní, tělo jeho vyčerpaně neslyšně oddechuje, prožil svůj poslední soud a konečně ví, kdo je.

„Arte, jsi to ty?“ hledá hlas Mortrův ve tmě zhaslých pochodní. Úzká chodba čpící vlhkou hnilobou táhne se kamsi k čertu a tak děsivě tichá, že vlastní kroky a těžký dech ježí chlupy na zádech. TICHŮ. „No tak Arte,.....ozvi se přece.“ Mortr už toho má za posledních pár dní dost. Je netrpělivý, vyčerpaný a otrávený. „Pitomej nápad tenhle hrad, prokletý místo ! Proč jen chtěl jsem tu spát ?!“

Bylo krásný odpoledne, takovýto, jako, že svítí slunce, vzduch se teplem tetelí a člověk by téměř chcíp, jak je mu vedro a dusno.

Roztrhaná košile a děravý džíný ho v tomhle studeným tlejícím mražáku moc nehřejou, plíseň jakoby mu rostla přímo na jazyku. Tma jenž nezná stínů a cosi kluzkého omotává mu nohy. Chce utíkat, rychleji, rychleji, mlátí sebou a strach mu jazyk váže. Kluzká hmota tuhne, jako závaží ho k zemi sráží, padá....., ale stále se rve s čímsi. Jak šílený, zoufale slizy rozráží, tuhne kol něj, svírá ho beznadějí. Bezmocně plácá a plácá kolem sebe. Svět v kluzké cosi změnil se. Tu světlo hebounké, rozzářilo se ve tmě.

„Arte?“ „vyklouzlo mu z plesnivých úst.

„Takhle se pachtíš ve svém životě, jako v této stoce Jsoučna Mortre. Tuhne kolem tebe pocit, že nevíš, proč tu jsi, neznáš své místo v čase a prostoru. „

„Co blbneš Arte, ksakru ! Zbláznil ses nebo co ? Hledám tě v týhle posraný díře už celý dny ! Potkani mi šmejdej kolem noh a plíseň rozleptává mozek ! Dej mi ruku a vyvedu tě z tohotoh sajrajtu ven ! „ chmátl vztekla po Artově ruce, jenž nehmotná zůstala stát.

„Co je tohle za figly?“ „Mortr si připadal najednou bezmocný, zesláblý a chtělo se mu brečet. Klečel ztěžklý, orvaný a utahaný v kluzké stoce Jsoučna, nechápaje vůbec nic. Zda je to pravda nebo se zbláznil. Art, jeho přítel od dětství se před ním vznášel v hebounkém světle a ustaraně se naň díval. Svět, který před pár dny opustil, mu připadal tak vzdálený a neskutečný jako sen.

„Do prdele !.....Do prdele.....! „ klel mezi vzlyky.

„Vidíš sám Mortre, že neznáš svou cestu. Nevíš, co je sen, realita, kdo jsi a kde je tvůj skutečný domov. Sám jsi však vstoupil do říše svých tajných splnění a radostí, do zrcadla času svého bytí, abys pochopil. To prvý krok na dlouhé cestě k poznání, která nemá směr zpáteční. Přesvěč se sám ! „ promluvil tiše Art. Zmatený Mortr se otočil, aby mohl zbaběle utéct, ale neproniknutelná tma starých dogmat a předsudků tvořila pevnou zeď.

„Běž dál Mortre a neboj se postraních uliček, vždy tě navedou zpět do řeky Jsoučna. Vynecháš-li jedinou, ta další tě vrátí před tu opomenutou. Konec poznáš sám. „ s posledními slovy se obraz pomalu rozptyloval a drobná

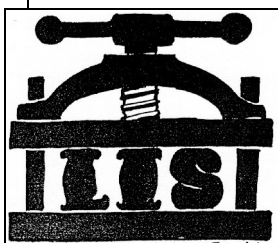
světýlka záře pohasínala jako jiskry prskavky. Mortr byl celý zkoprnělý. Těžce se zkoušel plazit v tuhé stoce kluzkého slizu, nechápajíc nic.

Po chvíli pocítil závan čerstvého vzduchu, naděje, i když nevěděl vlastně v co, v něm rozbouřila poslední energii. Doplazil se k první postranní uličce. Byla suchá, kamenitá, ale zcela jistě vedla k životu. Hnal se po ní jak splašený kuň, jak nabíral na rychlosti najednou zjistil, že mezi stehny svírá teplé rozehřáté tělo opravdového koně. Pevně sevřel otěže a tryskem vběhl mezi vřavu bitevní. Rámus šrapnelů a ječících těl ho ohlušil.

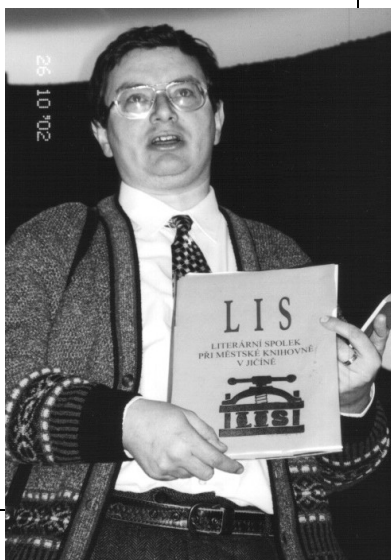
„ Josefe ! Josefe ! Kde jsi byl ? Jsme na ústupu. Hni sebou ! „, křičel na něj voják ve světle modré uniformě, potřísněn krví a děsem v očích. Ke svému údivu v něm poznal Arta. V záplavě výbuchů děl, třeskotu šrapnelů a vzduchu plného dýmu a smradu spáleného masa hnali dál vedle sebe přes mrtvoly těch, kteří nestihli utéct. Nevnímaje, že řev zuřící bitvy slábne, až se ztratil docela. Zastavili uštvané koně, zpotení a špinavý, sesuli se na zem. Tichý les s kobercem z měkkého listí příjemně voněl tlením a mírnil jejich rychlý dech. Unavení koně tiše ržáli.

„ Josefe, prohráli jsme. Prokletá válka ! Celý pluk nám rozprášili. Ani nevím, kde jsme.“

„ Je to svinský můj příteli. Nevím přesně, kde, ale jsme hluboko v nepřátelském území. Ti hnusní prušští psi půjdou hledat zraněné a zběhlé. Měli bychom jít Martine, než nás tu najdou. „ „ Kam máme jít? V první vesnici nás vydají do rukou těch pruských sviní. Umřeme tady bezejmenní a mrchožrouti budou mít hody !“ Martina se zmocňovala panika.

Moje propagace LISu na Mělnickém Pegasu 26.října 2002.

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ

KAUZA K.H.BOROVSKÝ (Michael Borovička)

Kdo by neznal jméno Karla Havlíčka, neohroženého bojovníka za zájmy českého národa, autora Krále Lávry, Tyrolských elegií, epigramů a Křestu svatého Vladimíra, brixenského vyhnance a mučedníka. Jistě jste se i vy jako dítka školou povinná učili ukázky z jeho slavných děl a podléhali všem mýtům a legendám, které se kolem tohoto bezpochyby velikána české literatury a žurnalistiky nashromáždily.

Jak to bylo ale doopravdy? O životě a díle K.H.Borovského vyšla řada knih, zejména po roce 1989 se s nimi doslova roztrhl pytel, ale knížka PhDr.Michaela Borovičky mně připadá nejvěrohodnější a stojí za přečtení. Dozvíte se o řadě zajímavostí, např. vztahu Havlíčka k carskému Rusku a jeho rozchodu s panslavistickými myšlenkami, poznáte Havlíčka jako autora politického programu austroslavismu, jako vydavatele Národních listů a Slovana, nadaného obhájce a jeho názory na církev. Autor si všímá jeho životních lásek, nemoci manželky Julie i nelehkého osudu "dcery národa" Zdenky Havlíčkové. A především si klade otázku zda byl Brixen pro Havlíčka "žalářem" nebo "rekreací", jak se někdy přou oba mezní tábory vědců?

Na tyto všechny otázky autor hledá pravdivou odpověď a jak to už bývá, na každém šprochu pravdy trochu. Myslím si, že pravdivý pohled na protirakouského rebela Havlíčka, bez nánosu sentimentu a patosu, může jediné přispět k tomu, abychom ještě lépe pochopili, co Karel Havlíček Borovský udělal pro českou věc v nelehkých letech postrevolučních na přelomu poloviny 19.století.

Pro Jičín je potom potěšující, že autor cituje z díla Karla Kazbundy, rodáka z Jičína (nar.1888), který se Havlíčkem podrobně zabýval. Karel Kazbunda zemřel v roce 1982 a zanechal v pozůstalosti bezmála dva tisíce rukopisných stran, nyní uložených v Archivu Národního muzea, ve které shromáždil velké množství informací dosud nepublikovaných. Takže kdo ví, co se ještě o životě a díle K.H.Borovského dozvíme?

Václav

P.S. Pokud se dozvíte o nějaké soutěži, možnosti publikování nebo jiné akci, která by mohla ostatní literáty zajímat, informujte mě a prostřednictvím Kobry i další členy. Přivítám i další literární práce, názory na kulturu i v širším slova smyslu a třeba i na Kobru samotnou.

Drazí moji kamarádi, přátelé a jinak blízcí mému srdci,

dovoďte, abych ke svému P.F.2003 přidala ještě malý dovětek, který mě napadl v době, kdy jsem si "promývala" hlavu pobytem v ryze zimním počasí. Sluníčko sice svítilo, ale teplota na teploměru ukazovala minus deset, nohy se smýkaly na ledovatce a Belinda mě táhla jako divá šelma na lovu spárkaté zvěře.

Přišla jsem na to, že jsem Vám nepopřála **fůru lásky** kamarádké, přátelské, milenecké, manželské, zkrátka partnerské. Lásky, která má noho podob a která je schopna nás zasáhnout v každém věku, ať jsme na ni připraveni, či nejsme.

A pokud přejí lásku, musím přát i onu svěžest, o které se sice nehodí hovořit na hlas, ale která k ní dozajista patří. Jak bylo zveřejněno v denním tisku, milování spouští tvorbu nových nervových buněk (neuronů) v čichovém centru mozku, impulsem k tomu je hormon prolactin, který se tvoří právě při milování.

Hodně lásky, hodně svěžesti a tím mnoho nových mozkových buněk Vám dodatečně přeje

Jar(o)mila Novotná

P.S. Za 28 dní je Hromnice a to bude o hodinu více!

ÚSPĚCHY LISU NA SOUTĚŽÍCH V ROCE 2002

1.cena:

- Bohumír Procházka: Pocta Kryštofu Harantovi (volná kategorie- próza Topoly)

2.cena:

- Zlata Zákoutská: Řehečská slepice, kategorie Život kolem nás (próza)
- Pavel Vydra: Mělnický Pegas (poezie)

3.cena:

-Václav Franc : Pocta Kryštofu Harantovi (volná kategorie – poezie)

Čestné uznání:

- Pavel Vydra : Já člověk sídlištní (Praha – Řepy, KC Průhon), poezie

Modré z nebe:

- Bohumír Procházka : Literární cena Fridricha Nietzscheho (Praha), esej (nominováni byli dále Zlata Zákoutská a Lukáš Baborák)

DĚDOVO LYŽOVÁNÍ

Zlata Zákoutská

"Jirko, půjč mi lyže!" - bylo to něco mezi žádostí a rozkazem.

"Ale táto, vždyť jsi nikdy nelyžoval, neumíš to a šněrovací boty ti nebudou držet. Půjčím ti svoje, ale ty jsou o dvě čísla větší a odřou ti paty."

"Nevymlouvej se, zejtra budu lyžovat já a basta! Jednou to snad bez lyží vydržíš?"

Odporovat otcí nebylo radno. Syn už nic neříkal a připravil vše požadované. O lavici v síni opřel těžké, široké "jasanky", silné bambusové hole zakončené talířovými kruhy, kůžičkami připevněnými ke středu. Na lavici čekaly boty, čepice, silné palčáky a nezbytná šála. Z připravené výstroje použil táta jen to, co uznal za vhodné ke svým létům. Vymustoval se, jak nejlíp uměl. Nohavice kalhot svázal provázkem, na hlavě mu důstojně seděl nedělní klobouk a kolem těla až ke kolenům plandal silný zimník se sametovými výložkami na límci. Lyže s jednou holí svázané provázkem nesl přes rameno, o druhou se opíral. Vážně vykročil. V zádech cítil zvědavé pohledy a tušil pohyby záclonek v oknech. Nebyl si jistý, jestli se stydí nebo je na svůj sportovní záměr hrdý. Bez rozhlížení pěkně kráčel vpřed. Samota brala jistotu, ale na návsi pod lipou už čekali další tři hospodáři, podobně vystrojení. Počet jim vrátil odvalu. Za poslední stodolou si přimontovali vzájemnou svépomocí lyže. Sněhu bylo v podhůří dost. nadšení svým rozhodnutím vyrazili vpřed. Brzy poznali, že jízda nebude tak snadná, jak měli vysledováno od synů. Zaskočilo je to. Jen jeden z nich měl párkrát "prkna" na nohou. Ostatní byli lyžaři jen z toho, co odkoukali. Navoskované lyže se smekaly, při prvním mírném stoupání to byl krok vpřed a dva kroky vzad. Po rovině to jakž takž šlo, ze svahu se většinou kouleli a provázela je bílá mračna sněhu. Vločky vířily, sedaly a vystřelovaly diamantové blesky. Pánům se sice ten pohled líbil, ale jinak viděli svoji situaci beznadějně černou. Lyže zase sundali, svázali, hodili na ramena a pomalu stoupali. Cesta trvala velmi dlouho a nebyl to žádný sváteční zážitek ani legrace.

Záchranný bod a cíl - chata na Táboře - je přivítala teplem a příjemným pachem jídel. Uvědomili si únavu, hlad a žízeň, a vysílením padli na lavice u kamen. Oběd, pivo, čaj s rumem a následně i nedělní mariáš konečně přinesl a umocnil sváteční pocit. Nálada se jim vrátila, čas mile pomalu ubíhal, ale přec jen neúprosně. Od synů tatíkové věděli, že cesta dolů trvá na lyžích přes hodinu. Museli se zvednout. Zimní šerění je časné.

Mrazem rychle vystřízlivěli. Sjezd dolů? Kdepak! To by bylo přímo vražedné. Ve tmě popadli lyže, svázali je a krok za krokem sestupovali, propadali do čerstvého prašanu, vstávali, shledávali poztráčené lyže a hole ... Cesta netrvala hodinu, ani dvě, ale přes čtyři. Otec přišel o půlnoci. Silný zimák obalený sněhem, z obočí i kníru visely drobné rampouchy. Oťel se a potichu zalehl. Domníval se, že všichni spí. Za pár hodin vstával a šel potichu do chléva jako

každý jiný den. Musel být krutě unavený z nezvyklého výkonu a celý obolený, ale nedával na sobě nic znát. Mlčky pracovali, krmili, kydali, dojili. Práce pohlcovala otázky i odpovědi.

Teprve když skončili a sešli se u velkého čistě vydrhnutého stolu, kuchyň se rozvoněla kávou ze žita, čerstvým mlékem a chlebem právě vytaženým z pece, došlo na otázky i odpovědi.

Otec vychvaloval výlet, líčil krásy přírody, oběd v restauraci i nebezpečí nočního sjezdu. Obdivné pohledy ženy mu dělaly dobře. Bylo to něco mimořádného. Syn měl oči až na dně červeného pucláku a lžící soustředěně vybíral sousta nalámaného chleba.

S otcem se setkal na zápraží: "Táto, tys vůbec dolů nejel a nohoru možná taky ne !?", řekl syn tiše a chápavě se usmíval.

"?"

"Jak jsem na to přišel? Jedna lyže je moje, druhá Honzy Jánského a ten má nohu jako slon."

Vraceli se do světnice. Táta se opřel o modré kachle kamen. Hřály ho do zad. Blaženě vnímal teplo a začal pravdivě líčit zážitky ze své anabáze, jak potom cestou domů si rozebraly lyže, aby měl každý dvě, jak obtížný byl sestup a zmáhalo je vyčerpání.

Syn ho nepřerušoval, věděl své.

"Víš, Jirko, netušil jsem, že to lyžování je tak těžký a namáhavý, ale mámě o tom nic neříkej, nikdy, prosím tě o to."

Zavládlo ticho, přerušované jen klapotem pendlovek. Zůstali ještě chvíli sedět a každý se zaobíral svými myšlenkami. Byla to vzácná chvílka spočinutí ve všední den.

Táta asi litoval, že není mladší, aby dokázal zkrotit neposlušná "prkýnka", možná přehodnotil i svou tvrdost a tělesnou kondici. Dospívající syn oceňoval upřímná slova svého málomluvného otce, to, že uznal jeho zimní sport a povýšil ho na ušlechtilou činnost, ale i odvahu, se kterou se ve svém věku odhodlal k prvnímu lyžování. Rozhovor zůstal záležitostí dvou rovnocenných mužů. Byl poslední kapkou, která dovršila zrání venkovského kluka v muže.

Nedělní odvážný výjezd tatíků byl ještě dlouho probírán a oceňován v hospodě a hodnocen jako hrdinství. Skončil tedy ke všeobecné spokojenosti, ale už nebyl opakován.

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Ročník 4. Číslo 1. Leden 2003 .

(14. ledna 2003)

www.kobra.zde.cz